

2. Про затвердження структури Секретаріату Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 564. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2016-%D0%BF#n9> (дата звернення: 6.07.2022)
3. Деякі питання відкриття рахунків для відновлення України: розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 березня 2022 р. № 202-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-vidkrittya-rahunkiv-dlya-vidnovlennya-ukrayini-202->
4. Деякі питання використання коштів, що надходять на офіційні рахунки для пожертв на підтримку України: постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 р. № 472. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/472-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 6.07.2022)

Ключові слова: фонди коштів, резервний фонд бюджету, фонд відновлення України, органи державної влади.

Key words: funds, reserve budget fund, reconstruction fund of Ukraine, public authorities.

НОВАК АНАСТАСІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри адміністративного і фінансового права*

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ОРГАН ЯК СУБ'ЄКТ ПРОЦЕДУРИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ОСКАРЖЕННЯ

Дотримання прав і свобод людини та громадянина завжди є першочерговою пріоритетною місією правової держави навіть в умовах надзвичайного та воєнного часу. Одночасно, Конституцію України у частині 2 статті 64 передбачено, що в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень [1]. Однак вказана конституційна норма містить виключення щодо неможливості обмеження низки прав і свобод, серед яких є стаття 40 Основного Закону, яка встановлює, що усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк.

Інститут адміністративного оскарження виступає однією із варіацій права на звернення до органів публічної адміністрації з метою захисту суб'єктивних прав, свобод та інтересів шляхом позасудового порядку, тобто до органу вищої інстанції.

Адміністративне оскарження розглядається як самостійна адміністративна процедура і має певні особливі ознаки. Однією із основних ознак адміністративного оскарження як адміністративної процедури

є її суб'єктний склад, серед яких особливу увагу необхідно звернути на адміністративний орган, що здійснює перегляд адміністративного акта або процедурного рішення суб'єкта публічної адміністрації нижчого рівня.

Загалом слід зазначити, що поняття «адміністративний орган» у національному законодавстві відсутнє. Лише у проекті Закону України «Про адміністративну процедуру» № 3475 від 14.05.2020 р. (далі – проект Закону № 3475) в останній редакції у пункті 1 частині 1 статті 2 міститься визначення адміністративного органу як органу виконавчої влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, їх посадової особи, іншого суб'єкта, який відповідно до закону уповноважений здійснювати функції публічної адміністрації [2].

Дійсно, закріплення в перспективі на законодавчому рівні поняття «адміністративний орган» має позитивні риси. Проте вказана дефініція має певні недоліки, а саме вживання терміну «публічна адміністрація» та відповідно словосполучення «функції публічної адміністрації», так як означені поняття не мають нормативно-правового вираження, що, в подальшому, може негативно впливати на практичну реалізацію права на адміністративне оскарження.

Для розуміння значення адміністративного органу в механізмі позасудового оскарження необхідно розглянути його місце у системі адміністративної процедури розгляду скарги, особливості, права та обов'язки.

За загальним правилом суб'єктом розгляду адміністративної скарги є адміністративний орган вищого рівня. Випадки, коли здійснення розгляду скарги належить іншому суб'єкту, повинні встановлюватись законом. Так, наприклад, стаття 288 Кодексу України про адміністративні правопорушення, яка регулює порядок оскарження постанов по справі про адміністративне правопорушення, встановлює для особи, яка звертається із скаргою, право вибору уповноваженого суб'єкта розгляду (адміністративний орган або у районний, районний у місті, міський чи міськрайонний суд у порядку адміністративного судочинства) [3].

Цікавим вбачається положення частини 3 статті 79 проекту Закону № 3475, відповідно до якого суб'єкт розгляду скарги може утворити комісію з розгляду скарг. До складу комісії з розгляду скарг, крім посадових осіб адміністративного органу, можуть включатися представники інститутів громадянського суспільства у кількості, що не перевищує третини її загального складу. Діяльність комісії з розгляду скарг здійснюється з дотриманням вимог цього Закону [2]. Вбачається, що закріплення можливості включення до таких комісій з розгляду скарг представників інститутів громадянського суспільства відображає демократію участі, яка втілюється посередністю окремих механізмів (форм, видів), що у обов'язковому порядку мають певні правові наслідки для адміністрування (в його широкому та вузькому розумінні).

Крім того законопроектом передбачено, якщо відсутній адміністративний орган вищого рівня, то скарга подається до того ж самого адміністративного органу, який прийняв адміністративний акт, вчинив процедурні дії та/або прийняв процедурне рішення чи допустив бездіяльність, що оскаржуються, лише за умови функціонування у органі комісії з розгляду скарг.

Щодо прав і обов'язків, якими наділений суб'єкт розгляду скарги, то вбачається, що останній користується правами і виконує обов'язки, визначені для адміністративного органу, та може здійснювати перегляд справи в повному обсязі. Можливість перегляду справи у повному обсязі дозволяє реалізувати такі принципи адміністративної процедури як верховенства права (у тому числі законності та юридичної визначеності), рівності перед законом, обґрунтованості, безсторонності, добросовісності та розсудливості, ефективності тощо.

Також, у разі необхідності, такий суб'єкт адміністративного оскарження має право збирати додаткові докази, що дозволяє повно та всебічно дослідити обставини адміністративної справи та дійти обґрунтованих висновків щодо спірного питання.

Особливості повноважень суб'єкта розгляду адміністративної скарги безпосередньо пов'язані з його ієрархічним положенням в системі адміністративних органів та завданнями, які на нього покладені. Під час розгляду скарги адміністративний орган перевіряє правильність застосування норм матеріального права, порушення норм процедурного права, наявність мотивування кінцевого адміністративного акта як результату звернення особи, а також правильність та повноту встановлення обставин, що мали значення для адміністративної справи.

Також особливістю повноважень суб'єкта розгляду адміністративної скарги є можливість контролю за винесеним рішенням за результатами оскарження шляхом надання інформації щодо його виконання.

Отже, адміністративний орган як суб'єкт розгляду скарги займає важливе місце у системі адміністративних процедур загалом, а також виступає певним гарантом законності у разі порушення прав особи, яка була ініціатором адміністративної процедури, оскільки саме адміністративне оскарження дозволяє швидко та ефективно відновити порушенні права та свободи.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України: офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 31.05.2022).
2. Про адміністративну процедуру: проект Закону України від 14.05.2020 р. № 3475. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68834 (дата звернення 31.05.2022).

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213–330) від 07.12.1984р. № 1888-IX. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text> (дата звернення 02.06.2022)

Ключові слова: публічна адміністрація, адміністративне оскарження, адміністративний орган, позасудовий захист, адміністративна процедура.

Key words: public administration, administrative appeal, administrative body, extrajudicial protection, administrative procedure.

ПОСМІТНА ВЕРОНІКА ВОЛОДИМИРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри адміністративного і фінансового права*

ЩОДО ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄДИНОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МІГРАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ У ДІЯЛЬНОСТІ ДМСУ

В умовах цифрового розвитку Української держави впровадження інформаційно-телекомунікаційних систем до функціонування органів державної влади є одним із пріоритетних напрямів реформування сфери публічного управління. Функціонування системи органів виконавчої влади має на меті здійснення результативної та ефективної виконавчо-розпорядчої діяльності, що є підґрунтям для задоволення публічних інтересів населення та надання якісних публічних послуг.

Щодо реалізації державної політики у сфері міграції, слід сказати, що ця сфера була і залишається однією з важливих державних функцій. До часу виникнення Державної міграційної служби України (далі – ДМСУ) була утворена та реорганізована ціла низка органів виконавчої влади, які здійснювали зазначену вище функцію, в тому числі, й щодо забезпечення адміністративної правосуб'єктності мігрантів. Характеристика діяльності ДМСУ щодо забезпечення адміністративної правосуб'єктності мігрантів виражається у її практичній складовій, що підтверджується даними офіційної статистичної звітності.

Так, в рамках проекту «Підтримка управління міграцією та притулком в Україні» (MMIS), який фінансується Європейським Союзом та імплементується Міжнародною організацією з міграції, для покращення та полегшення взаємодії між працівниками ДМСУ та окремими категоріями мігрантів, зокрема іноземними громадянами та особами без громадянства, використовується Єдина інформаційно-аналітична система управління міграційними процесами (далі – ЄІАСУМП) та система «Облік запитів про реадмісію та транзитне перевезення» [1].